

FAGPLAN FIOLIN

Arendal Kulturskole

---

*“Musikken begynner der ordene slutter”
- Heinrich Heine*

INSTRUMENTKUNNSKAP

Fiolinen er det minste og lyseste instrumentet i strykefamilien. Den brukes til soprano-stemme i et orkester, men er like mye brukt som et soloinstrument. Instrumentet har en lys og varm klang som egner seg til både klassisk og populærmusikk

NIVÅ 1, TRINN 1

Eleven blir kjent med fiolinen, og lærer å holde den og buen riktig ved bruk av lek og fantasi. Det er stort fokus på å lære noter og rytme på dette trinnet.

Slik holdes fiolinen:

Eleven skal stå rett i ryggen og med beina innenfor/i skulder avstand. Fiolinen plasseres mellom haken og skulderen. Instrumentet legges på den venstre skulderen og støttes med venstre hånd rundt sargen, før det plasseres i hånden rundt fiolinhalsen.

Slik holdes buen, høyre hånd:

Tommelen skal være i midten av hånden omtrent rett ovenfor eller mellom langfinger og ringfinger, avhengig av elevens håndanatomi (sjekkes av lærer). Tommel og lillefinger skal være avrundet. For å gjøre starten litt enklere, kan eleven begynne med å holde tommelen under froshen.

Teori og teknikk:

Eleven lærer notene a1, d1, g1 og e2, linjesystemet, åttedelsnoter, firedelsnoter og halvnoter med tilsvarende pauser. Det er viktig at eleven kjenner til repetisjonstegn, takt, taktstrek, dobbelt-strek, samt taktartene 2/4 og 4/4.

Eleven skal spille løs-strengsanger med buen (arco), enten utenat ("på øret" etter lærer) eller med oppstrøk (v) og nedstrøk (//) etter noter, avhengig av elevens evne til å lære noter og tegn. Eleven oppfordres til å komponere sine egne sanger eller å improvisere på løse strenger.

Lærebøker

Elev oppfordres til å kjøpe en av følgende bøker:

- Midt i blinken 1 av Anne-Berit Halvorsen [\[link\]](#)
- Syng med fela av Anne-Marie Alstad [\[link\]](#)
- Vi spiller fiolin 1 av Carl-Bertil Agnestig [\[link\]](#)
- Play the violin Volume 1 av James East, Jaap van Elst & Wim Meuris [\[link\]](#)
- Violin star 1 av Edward Huws Jones, Christopher Norton, John Maul & Staurt Briner [\[link\]](#)

NIVÅ 1, TRINN 2

Man arbeider med et grunnleggende grep for venstre hånd i første posisjon. Begge hender settes sammen.

Venstre hånd:

Venstre hånd løftes og plasseres under fiolinens hals, slik at den kommer mellom elevens tommel og pekefinger. Roten til pekefingeren skal være ved fiolinens sadel. Alle fingrene vendes mot gripebrettet og henges avslappet over strengene. Benevnelsen på fingrene på venstre hånd er følgende:

- Pekefinger; 1. finger,
- Langfinger; 2. finger,
- Ringfinger; 3. finger
- Lillefinger; 4. finger

Teori og teknikk:

Eleven begynner med å sette fingrene på gripebrettet. Start gjerne med 1. finger og tonen e1 eller med 2. finger og tonen f1 på D-strengen, eller tonene h1 og ciss 2 på A-strengen i første posisjon. Bruk fingertuppene med avrundet hånd når fingrene settes på gripebrettet. Når man starter med venstrehånds grep, brukes det først [pizzicato](#) teknikk uten bue i høyre hånd. Etter hvert spiller eleven samme melodi, nå med bue i høyre hånd, [arco](#).

Det er viktig å passe på klangkvalitet og intonasjon fra begynnelsen av, for å utvikle den estetiske sansen hos den enkelte elev fra første tone.

Det læres kryssfortegn i forbindelse med første posisjon. Ha fokus på en note/finger for hver ny måned. Det kan ta mindre tid, avhengig av elevens evner. For de små er fokuset på musikk, innlevelse og lek ved hjelp av historier, bilder og fantasi.

Lærebøker:

Fortsette med samme bøker som i nivå 1, trinn 1

I tillegg:

- Improvisasjon og elevens egne fiolinverk, ved bruk av den lærte teknikken.
- Repetisjon, notelære og rytmefigurer.

NIVÅ 2, TRINN 3

Videreutvikling av grunnleggende grep i første posisjon og presentasjon av ulike fiolinstrøk.

Teori og teknikk.

Eleven skal bruke alle 4 fingre når han/hun spiller i første posisjon. Alle strenger tas i bruk.

Det innøves grunnleggende fiolinstrøk: [Détaché, martelé, legato og portato](#).

Eleven lærer skala over en oktav, samt treklang og arpeggio i D-dur, A-dur og G-dur.

Han skal kunne spille disse med alle lærte buestrøk.

Innføring i sekstendelsnoter, punkterte noter og tilsvarende pauser.

Eleven lærer begreper som [tempo](#), [opptakt](#) og taktartene 3/4 og 6/8.

Lærebøker og musikkstykker:

Man arbeider videre med samme lærestoff som i nivå 1, trinn 1 og i tillegg

Med noen musikkstykker fra:

- Suzuki Volume 1 [\[link\]](#)
- Violin star 2 av Edward Huws Jones
- Classical pieces for violin and piano arrangert av Gunter Van Rompaey [\[link\]](#)

Alternativt kan eleven velge passende stykker fra serien «Fiddler collection» [\[link\]](#)

For eksempel;

- The American Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The Celtic Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The Nordic Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The French Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- Early Music Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- Greek Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)

NIVÅ 2, TRINN 4

Videreutvikling av første posisjon.

Presentasjon av og sammenhengen mellom hele og halve tonetrinn.

Skalaer med [arpeggio](#).

Eleven øver på å klare seg selv med å stemme fiolinen, pakke den opp og ned, og å huske noter.

Teori og teknikk.

Eleven skal bruke alle fire fingre når han/hun spiller i første posisjon, både «lavt» og «høyt»
Alle strenger tas i bruk.

Nå innføres begrepet hele- og halve tonetrinn, og eleven lærer forskjell på fortegnene kryss #, b og oppløsningstegn. Å kjenne til sammenhengen mellom hele og halve tonetrinn er avgjørende for tonalitetsfølelsen.

Eleven spiller:

- Dur-skalaer : A- og G-dur med arpeggio i to oktaver, C- og E-dur med arpeggio i en oktav.
- Moll-skalaer: d- moll med arpeggio i en oktav, a- og g- moll med arpeggio i to oktaver.

Det innføres begrepet [dynamikk](#): Pianissimo pp, mezzopiano mp, mezzoforte mf, forte f, fortissimo ff, crescendo og diminuendo.

Lærebøker og fiolinstykker:

- Suzuki violin Volume 2 og 3.
- Selected studies arrangert av Gunter Van Rompaey [\[link\]](#)
- School of Violin Technics av Henry Schradieck Book 1
- Fiolin Etyder av Franz Wohlfahrt Op.45 Volume 1
- Vi spiller fiolin 2 av Carl-Bertil Agnestic
- Violin star 3 av Edward Huws Jones
- Play the violin Volume 2 av James East, Jaap van Elst & Wim Meuris [\[link\]](#)
- Festive Baroque arrangert av Robert van Beringen [\[link\]](#)
- Twelve European Dances av Wim Dirriwachter [\[link\]](#)
- Violin Concerto in h moll op.35 (Concerto from childhood) av O. Rieding
- Violin Concerto No. 5 (1st movement) av Seitz

Alternativt noen stykker fra serien «Fiddler collection» [\[link\]](#)

For eksempel:

- The American Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The Celtic Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The Nordic Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- The French Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- Early Music Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)
- Greek Fiddler av Edward Huws Jones [\[link\]](#)

NIVÅ 3, TRINN 5

Teori og teknikk

Introduksjon til tredje posisjon.

Dobbeltgrep-teknikk, primært med åpen streng.

Utvikling av vibratoteknikk og spiccato-strøket.

Intervallene prim, stor og liten sekund, stor og liten ters, kvart, kvint, liten og stor sekst, septim og oktav.

Hoved-treklangene tonika, subdominant og dominant.

Lærebøker og musikkstykker:

- Suzuki 3-5
- Early Start on the Violin Book 4 av Egon Sassmannshaus [[link](#)]
- Selected studies 2 arrangert av Gunter Van Rompaey [[link](#)]
- Sixty Studies Op. 45 No. 33 Franz Wohlfahrt
- Third Position for the Violin av Cassia Harvey [[link](#)]
- 36 Violin Studies, Op.20 av Heinrich Ernst Kayser
- Vi spiller fiolin 3 av Carl- Bertil Agnestig
- Enkle etyder for dobbelt greputvikling av J. Conus

NIVÅ 3, TRINN 6

Teori og teknikk

Jobbe videre med uttrykk, innlevelse, fraseringer, vibrato og klang.

Lære overgangsteknikk fra første til tredje posisjon.

Strøkene staccato og sautille.

Repetere øvrige punkt på teknikk

Lærebøker:

Samme som trinn 5.

NIVÅ 4, TRINN 7

Teori og teknikk:

Utforske andre posisjon.

Bruke overgangsteknikk fra første mot andre og tredje posisjoner.

Flageolett teknikk.

Videreutvikle dobbeltgrepsteknikk.

Strøkene [Ricochet](#), [collé](#) samt kombinerte strøk.

Lærebøker:

Samme som i nivå 3

I tillegg:

- Suzuki Volume 6-7
- Skalaer av Grigoryan
- Etudes, Op.36 av Jacques Féréol Mazas
- Violin concerto 1 in a moll av Accolay

NIVÅ 4, TRINN 8

Teori og teknikk:

Repetisjon fra øvrige punkt på teknikk.

Lære nye posisjoner (4-8) og kunne bruke alle typer overganger/shifts.

Soundpoints (1-5) og klangforbedring.

Spesielle strøkteknikk-effekter som: Col legno, sul tasto, sul ponticello, flying spiccato, left hand pizzicato osv.

Lærehefter:

- Suzuki 8-10
- 24 Caprices in form av Etudes av P. Rode
- Etyder and caprices op. 35 av J. Dont
- Etyder av Kreutzer
- Skalaer av Simon Fisher
- Sonater og Partiter av J.S. Bach
- 3-5 Violin Concerto av W.A. Mozart
- Violin Sonater av W.A. Mozart
- 6 Sonater av G. Haendel
- Concerto in g minor av M. Bruch
- Concerto in e moll av F. Mendelssohn

“Happiness is a thing to be practiced, like the violin.”
- John Lubbock
